

ජල සම්පත රැකගෙන රට රකිමු

රටක සංවර්ධන මට්ටම කීරණය වන්නේ මෙන්ම සංවර්ධන ඉලක්කයන් සපුරාගත හැක්කේද මේ සම්පත් ඵලදයී අයුරින් කෙතෙක් දුරට යොදා ගැනීමට හැකිවීද යන්න මතයි. මෙරට සංවර්ධන ඉතිහාසය තුළ කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් වන්නේ මේ සම්පත් නොඅඩුව මේ රට තුළ පැවතියත් ඒවායින් උපරිම ආර්ථික උපයෝගී කරණ සිදු නොවීමය. නිසි ආර්ථික ක්‍රම සම්පාදනයක් මෙරට තුළ මෙතෙක් කල් ක්‍රියාත්මක නොවීම නිසා සමෘත් අපතේ යාමක් සිදුවිය. ජාතිය සතු වටිනා භෞතික සම්පත් මත ජල සම්පත ද උදව් කිටුනේ මේ ඉරණමටය. එහෙත් අද ජල සම්පත මත ජනතාවගේ මෙන්ම ආර්ථිකයේ ඉදිරිගමන රඳා ඇති බව තේරුම් ගෙන අවසානය. මේ අනුව මෙම සම්පත උපරිම උපයෝගී කරණ මෙන් මානව සම්පත සමග උපයෝජනයට පියවර ගෙන ඇතත් පිරිවැය ප්‍රතිලාභයන් ආර්ථිකයට ලබා නොදෙන බැව් පෙනී යන කරුණකි. මීට හේතුව සුබසාධක පදනම යටතේ සහනාධාරයක් වශයෙන් ජල සම්පත ගොවියාට රජයෙන් ලබා දීමට මේ නිසාම නොමිලේ ලැබෙන ආර්ථික අගයෙන් තොර සම්පතක් හෙවත් කෘෂි යෙදවුමක් ලෙස ජල සම්පත භාවිතයට ගැනීම ශ්‍රී ලංකාවේ දක්නට ලැබෙන්නකි. එහෙත් ජලය ආර්ථික සම්පතකි. මෙම සම්පත් අභිවෘද්ධි ප්‍රාග්ධන භෞතික සංරචකයක් ලෙස දැරණ දුර්වල ගොවියා දරණ දුර්වල

වුම හෙවත් ආයෝජන ක්‍රියා දමා කුලින් ගොවියා වෙත පිදෙන නිමවුමකි. මිනිසාගේ උවමනාවන් අසීමිත වුවත්, එම අවශ්‍යතා සපුරාලීමට ඇති සම්පත් සීමාසහිත බව සැම මොහොතකම මෙනෙහි කළ යුත්තකි. මෙම සීමිත සම්පත අරපිරිමැස්මෙන් යුතුව ප්‍රයෝජනයට නොගෙනහොත් මෙතෙක් ජාතියේ පොදු ප්‍රයත්නයක් ලෙස ජල සම්පත රැක ගැනීමටත් එමගින් ආර්ථික වස්තුව හා සංවර්ධන වේගය වැඩිකර ගැනීමටත් ගත් තැන අසාර්ථකවනු ඇත. වියළි කලාපීය ප්‍රදේශ කිහිපයක ජල පරිපාලන රටාව පිළිබඳ ලෝක බැංකු සංවර්ධන වැඩ පිළිවෙල යටතේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් කිහිපයක් මගින්ම සමීක්ෂණය කර ඇත. මෙම සමීක්ෂණ වාර්තා වලින් ජලය පරිපාලනයකින් තොරව භාවිතා කෙරෙන බවත් ඒ නිසාම සංවර්ධන දුර්වලත්වයන් මගින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ ඉලක්කයන් පුණ් වශයෙන් සපුරාලීමට නොහැකිවූ බවත්ය. භූවිද්‍යාත්මක වශයෙන් කරන ලද ගවේෂණවලදී පෙනී ගිය කරුණක් නම් වියළි කලාපීය ප්‍රදේශවල එය බොහෝවිට වැලි සහිත බවින් යුතුවීමය. (පී. එන්. පාර්කර් 1979) මේබඳු පාංශු භාරයක් පවත්නාවිට කෙත් බිමෙහි රැස් කරනු ලබන ජලය උරා ගන්නා වේගය වැඩිවේ. එවැනි ව්‍යාපාරණයක ජලය රඳවා ගැනීම

නිශ්චල විය හැක. මේබඳු වියළි කලාපීය ගොවී බිමෙහි ගොවීන් විසින් වට වැසි ජලය යොදා සිදු කර ඇති වශයෙන් ගොවී බිමෙහි මූලික පිළියෙල කිරීමේ කටයුතු ඇරඹිය යුතුය. එසේ නොවන විට සාමාන්‍ය ලෙස වැසි මගින් ලද ජලය නාස්තිය වී යනු ඇත. වැව් ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවල ගොවියා මඩ ගොවිතැන සම්බන්ධ යල ගොවිතැන හෙවත් හේන් ගොවිතැනට පුරුදු වී සිටී. ඔහුට ජලය ලබා ගැනීමේ අවදානම කෙතට මෙන්ම හේතුවද එකසේ බලපායි. මේ සම් වැසි ඇරඹෙනවාත් සමගම ඔහු වගා කටයුතු ආරම්භකරනුයේ ජලය හිඟ බැවින් වැඩි හේන් ගොවී කැනයි. හේන් වගා කටයුතු අවසන් කර කෙතට බසිනවිට කෙතට වට වැසිදිය සඳහා ප්‍රමාණයක් ප්‍රයෝජනයකින් තොරව අපතේ ගලා ගොස් ඇත. මේ නිසින් බලන විට වියලි කලාපීය ප්‍රදේශවල ගොවියා මේ පිළිබඳ සැලකිලිමත් නොවීම නිසා සාමාන්‍ය ජල මෝසම් වැසි මගින් ලත් ජලයෙන් නිසි ඵල ප්‍රයෝජන ලබන නැත, මෙහිදීද සිදුවී ඇත්තේ ජල නාස්තියකි. අනෙක් අතට මෙහි තවත් භානිකර පැත්තනම් ගොවියා විසින් කෙත් යාය වගා කන්නය පුරාම පෝෂණය සඳහා රැස්කර ඇති ජලය මූලික පිළියෙල කර ගැනීමේ කටයුතු සඳහාද යොදා ගැනීමය. එහෙත් මෝසම් වැසි ලැබෙන අවසාවේදී කෙත් බිම්වල රැස්කරගනු ලබන ජල

යෙන් මෙම මූලික සි සෑම වැපිරීම් වැනි කටයුතුකර ගැනීමට හැකිව තිබුණි. මෙබඳු ජල අරපිරිමැස්මක් පිළිබඳ ගොවියා අවධාරණය කළේ නම්, වැඩෙන ගොයමට වැසි නොලබන අවස්ථාවලදී වාර කිහිපයක්ම වැඩිවල රැස්කල ජලය ලබාගත හැකිව තිබුණි. එසමණක් නොව එමගින් වියළි කලාපීය ප්‍රදේශවල ගොවියා වගා කටයුතු සම්බන්ධයෙන් දරනු ලබන අවදි නමුදු අඩුකර ගත හැකි වෙයි. එසහත් වට වැසි ජලය නිසි කලට ප්‍රයෝජනයට නොගැනීමෙන් ගොවියා විසින් කර ඇත්තේ හිතා මතාම ජල සම්පත නාස්තිවීමට ඉඩ හැරීමකි.

මේ හැර දුර්වල තත්වයේ ජලය බෙද හැරීමේ ක්‍රම තවමත් බොහෝ ගොවි බිම් ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ වල දැකිය හැක. එනම් වැව් හා සම්බන්ධ ජල පාලන සොරොව් නිසි අයුරින් පාලනයක් නොමැති වීමක් ඇතැම් විට යල් පැනගිය තත්වයේ සොරොව් මගින් ජලය බෙද හැරීමත් ජල නාස්තියට මගකි. ඒ හැර කෙත් බිම් කරා ජලය ගෙන යන ඇල මාර්ග නිසි තාක්වුවක් නොමැති වූ විට වේල් බිඳියාම්, උතුරායාම් මෙන්ම හිතු මනයට වේල්ල බිඳ දැමීම ඇල මාර්ග ඉද්ධ නොකිරීම වැනි හේතූන් මත ජලය නිතර අපතේ යාම නාස්තිවීම් දැකිය හැක. වැව් දහයේ ව්‍යාපෘති සමීක්‍ෂණ වාර්තාව පරිදි මෙම ඇල මාර්ග නිසි බලධාරීයකු මගින් නඩත්තු නොකිරීමත් කලට ඇල මාර්ග ඉද්ධ නොකිරීමත් නිසි පතුල පිරි පැවතීමත් නිසා සිදුවන ජල නාස්තිය සුළු පටු නොවේ. ජලය හිඟ කෙත් බිම්වලට ජලය වැව් මගින් බෙද හැරීම කලත් අතර මගදී විශාල ජල ප්‍රමාණයක් නාස්ති වී යාමේ ප්‍රතිඵලය වී ඇත්තේ වැවට නුදුරු කෙත් බිම්

සරුවනවිට ඇතින් පිහිටි ඒවා නිසරු මෙන්ම වියළි වගා පාඨ ඇති වීමත්ය. යටෝක්ත සමීක්‍ෂණ යෙන් පෙනී ගියේ වැවේ... මටට මින් පැවති ජල ධාරිතාවය නිසි ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීමක් නාස්තිය වලකාලීමත් වූයේ නම් ගොවි අවදනම අඩුකර ගැනීමට ඉඩ තිබූ බවයි.

ගොවීන් අතර සාමූහිකත්වයක් නොවීමත් ජල නාස්තියට තවත් මගකි. යාය කුඹුරේ එකම කෙතක් ලෙස සැලකීම කළක සිට පැවතියකි. ඒ බව තතු දන්නා ගොවීන් කවදත් අමතක කළේ නැත. සම වයසේ බිජ තෝරා ගැනීම ජල කෙතින් කෙතට අර පිරිමැස්මෙන් ගලා යාමට සැලැස්වීමද තමාගේ ලෙන්ම අසල් වැසියාගේ කෙතද සරු සාරවත් විය යුතු බව ගොවීන් තේරුම් ගැනීම නිසා ඔවුනොවුන් අතර ගොවි ගැටළු හා ප්‍රශ්ණ කිසිවක් පැන නොනගී. මෙහිලා වැඩිමනක් හේතුවූ කරුණක් නම්, බොහෝවිට කෙත් පායක ගොවිහු එකම ගමේ එක පවුල්වල එකම පිරිසක්වීමය. එසහත් ගොවි පනපද ක්‍රමය තුල වීවීධ තරා කීරමේ විවීධ ප්‍රදේශවල අය, ගොවි ජනපදකයින් ලෙස ඒක රාශිවීමෙන් සාමූහිකත්වය බිඳීමට හේතු විය. මෙහි අනියම් ප්‍රච්ඡලය වූයේ ජපාද සම්පතක් වන ජලය පෞද්ගලිකත්වයෙන් භාවිතයට පෙලඹීමය. එහිද අනිසි ඵලය වූයේ ජන නාස්තියයි. සම වයසේ බිජ තෝරා නොගත් විට එක කෙතක පැසෙන ගොයමත් තව කෙතක පීදෙන ගොයමත් දක්නට විය. මේ නිසා බාහිර පලිබෝධක යිනට ඔපරාත්තුදීමේ ශක්තිය හීන විය. අවශ්‍යතාව නොසලකා කෙතීන් කෙතට ජලය ගෙන යාමේදී ගොවි ගැටුම්වලටද හේතු වූවා සමණක් නොව ජල සම්පත නාස්ති විය.

වර්තමානයේ ජලය හිඟ සම්පතක් වූවත් සම්ප්‍රදයික ගොවියාට

ඵය කලකදී අතිරික්තයක් පැවති සම්පතකි. එවකට වල් පැලෑටි නාශක මෙන්ම පලිබෝධ නාශක උපක්‍රම ලෙස ජලය රඳවා තැබීමේ ක්‍රම පිලිවන තත්පරිවයෙන් යුතු වන්නේ ගොවීන් ද අනුගමනය කාකි. එමගින් සීමිත සැපයුමක් ඇති ජල සම්පත නාස්තියක් වන බව ඔවුහු තේරුම් නොගනී. එපමණක් නොව කෘමි උවදුරු වලටද මෙයම අනියම් හේතුවක් විය හැකි බැව් ඇතැම්හු නොදනී කෙසේ නමුත් මෙබඳු යල් පැන ගිය ක්‍රම පිලිවන තුලින්ද ජල නාස්තිය සිදුවන බව තේරුම් ගත යුතුව ඇත.

සමස්ථයක් ලෙස මෙම කරුණු පිළිබඳ විවාර පූර්වකව බලන්නෙකුට විස්තීර්ජක ජල පාලනයක් නොමැතිකම නිසා විවිධා භෞතික සම්පතක් මිනිසාට උපරිම ඵලදයි කත්වයක් නොදී අපතේ යන බව පෙනී යන කරුණකි.

ගොවීන් මෙම නාස්තිය තව දුරටත් කළ යුතුද? නොඑසේ නම්, මෙම ජල නාස්තිය වලකා ලීමට තම තමන් ස්වයං පෙළඹ වීමකින් යුතුව ගත යුතු පියවර පිළිබඳවත් එමගින් ලැබෙන තෙවී කැලින මෙන්ම දිගුකාලීන ඵලයන් තඹටත් පොදුවේ ජාතියටත් ජාතියටත් උරුමවන බැව් ගොවි හදවත් තුල සතිවුහත් කළ යුතුය. එමගින් විවිධා ජල සම්පත රැක ගැනීමක් නිසි අයුරින් භාවිතයට ගැනීමෙන් මෙරට යළිත් පැරකුමබාහන් උදන් ඇනු පෙරදිග ධාන්‍යාගාරය බවට පත් කිරීමට ඔබටත් මටත් හැකිවනු නොඅනුමානය.

සැකසුම :
බණ්ඩාර කපුගෙදර
 පේරාදෙණිය ශ්‍රී ලංකා විශ්ව විද්‍යාලයේ අධ්‍යාපනවේදී (ගෞරව) උපාධි ධරණයකි.
 ශ්‍රී ලංකා අධ්‍යාපන සේවයේ V වන පන්තියේ විදුහල්පතිවරයෙක් වන මොහු ශාස්ත්‍රපති උපාධියද සමත්ව ඇත.